

โรคไข้เหลือง (Yellow fever)

ไข้เหลือง เป็นโรคติดต่อเกิดจากเชื้อไวรัสไข้เหลือง "flavivirus." โดยมีุงกลายเป็นพาหะนำเชื้อจากผู้ป่วย หรือลิงที่เป็นโรคไข้เหลืองไปสู่คนปกติ โรคนี้ยังไม่มียารักษา การป้องกันจึงเป็นสิ่งจำเป็น

พื้นที่เกิดโรค : ในพื้นที่เขตร้อนแถบแอฟริกา และอเมริกา ที่มีไข้เหลืองเป็นโรคประจำถิ่น จะมีเชื้อไวรัสอยู่ทั่วไปในระดับต่ำ แต่สามารถแพร่ขยายเกิดเป็นการระบาดได้ ในช่วงต้นของศตวรรษนี้ เคยมีการระบาดเกิดขึ้นในยุโรป หมู่เกาะคาริบเบียน อเมริกาเหนือและอเมริกากลาง ถึงแม้ปัจจุบันจะไม่ปรากฏเชื้อไวรัสในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว แต่ก็ยังมีความเสี่ยงที่จะเกิดการระบาดได้ ประเทศที่มีความเสี่ยงสูงสุด ได้แก่ โบลิเวีย บราซิล โคลัมเบีย เอกวาดอร์ และเปรู ประมาณว่ามีผู้ป่วย 200,000 ราย และเสียชีวิต 30,000 รายต่อปี อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ป่วยดังกล่าวเป็นเพียงส่วนน้อยที่มีการรายงาน และยังมีผู้ป่วยในประเทศที่ปลอดจากไข้เหลือง (imported cases) ถึงแม้ไม่เคยมีรายงานไข้เหลืองในทวีปเอเชีย แต่ทวีปนี้ก็มี ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากยุงและลิง

อาการ : เริ่มจากไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะ และปวดหลังและเอว คลื่นไส้อาเจียน จะมีเลือดออกทางปาก ทางจมูก อาจมีอาเจียนหรือถ่ายอุจจาระเป็นเลือด ผู้ป่วยมักมีอาการผิวหนังเหลืองเล็กน้อย และจะเหลืองมากขึ้นในระยะต่อมา จนเสียชีวิตเนื่องจากตับวายและไตวาย

การรักษา: ไม่มีการรักษาที่จำเพาะสำหรับโรคไข้เหลือง เน้นการรักษาตามอาการด้วยการให้ยาลดไข้และสารน้ำทางปาก เพื่อลดไข้และทดแทนภาวะขาดน้ำ หรือการให้เลือดชดเชยเมื่อเกิดเลือดออกตามระบบต่างๆ ทั้งนี้ การลดไข้และลดปวด ควรให้ยา กลุ่ม acetaminophen (พาราเซตามอล) ห้ามใช้ aspirin หรือ ibuprofen ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดเลือดออกในระบบต่างๆ ของร่างกายได้ง่าย (<http://www.healthatoz.com>)

การป้องกันโรค : ผู้ที่จะฉีดวัคซีนต้องมีอายุตั้งแต่ 9 เดือนขึ้นไป

- ฉีดวัคซีนป้องกันโรคล่วงหน้าก่อนออกเดินทาง ไปประเทศที่เป็นเขตติดโรคไข้เหลือง 10 วัน วัคซีนนี้จะให้ภูมิคุ้มกันโรคได้นาน 10 ปี วัคซีนไข้เหลืองเป็นวัคซีนที่มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูง ร้อยละ 95ของผู้ที่ได้รับวัคซีน จะสร้างภูมิคุ้มกันโรคภายใน 1 สัปดาห์ วัคซีน 1 เข็ม สามารถป้องกันโรคได้ 10 ปี และอาจอยู่ได้ถึงตลอดชีวิต ผลข้างเคียงของวัคซีนพบน้อยมาก และส่วนใหญ่จะเกิดในเด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือน จึงไม่แนะนำให้ฉีดวัคซีนในเด็กกลุ่มนี้
- ขณะอยู่ในประเทศเขตติดโรคจะต้องระมัดระวังอย่าให้ยุงลายกัด ควรนำยาทากันยุงติดตัวไปด้วย
- สำหรับผู้เดินทางซึ่งมาจากเขตติดโรคไข้เหลืองเดินทางเข้ามาในประเทศไทย หรือไม่ฉีดวัคซีนก่อนออกเดินทางไปในประเทศเขตติดโรคหรือถ้าไม่มีใบสำคัญรับรองการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคไข้เหลือง จะต้องได้รับการฉีดวัคซีนและรายงานสุขภาพกับเจ้าพนักงานสาธารณสุขภายในระยะเวลา 6 วัน

แผนที่ประเทศที่มีการระบาดไข้เหลือง

Yellow fever-endemic zones in Africa and the Americas, 2005

Map Yellow fever-endemic zones in Africa, 2005

Yellow fever-endemic zones in the Americas, 2005

อ้างอิงจากเว็บไซต์: Centers for Disease Control and Prevention